

Nr.	Inzender	§	Opmerkingen/adviezen op het Beleidsplan	Reactie van het college op de ontvangen opmerkingen/adviezen
1	ARWI (Adviesraad Werk en Inkomen)	Alg.	Wat wij missen, is het zeer essentiële “HOE” dit plan uiteindelijk uitgewerkt gaat worden en vanuit welke visie dit gaat gebeuren.	Het plan is een kader dat richting geeft aan het beleid. Dit wordt door de gemeenteraad vastgesteld. Hierbij wordt aangeloten bij de visie op het Sociaal Domein. Het college zorgt voor nadere uitvoering (het hoe) van het plan. Dit wordt in nauwe samenwerking met diverse organisaties opgesteld. In de inleiding is dit toegelicht.
2	ARWI	1.1	Naast het belang van integrale hulp en preventie staat in art 1 van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening ook “nazorg”. Nazorg vinden we in de nota onvoldoende terugkomen. Wij zijn van mening dat nazorg misschien wel het belangrijkste aspect is in (de secundaire preventie van) schuldhulpverlening, gezien het feit dat zonder de juiste nazorg meer dan de helft van de mensen blijkt terug te vallen in schulden (ca. 70%).	De tekst is m.b.t. nazorg aangevuld (bij 4.2.1 en bijlage 7)
3	ARWI	1.3	Wij vragen ons af, in hoeverre de in dit Plan beschreven maatregelen en verbeterpunten ook daadwerkelijk aansluiten bij de noden van de gehele doelgroep. Immers, na de bijeenkomst 'Van rood naar zwart' met maatschappelijke organisaties op 19 april 2018 is via een schriftelijke enquête onder ervaringsdeskundigen geïnterviewd hoe de huidige werkwijze van schuldhulpverlening in Gooise Meren wordt ervaren (bijlage 7.4). De respons van 11,5% lijkt ons geen representatieve basis om maatregelen op te baseren. Het is met name de opsomming van kwetsbare groepen onder 3.4 (waaronder laaggeletterden en digibeten) waarbij wij ons afvragen of deze werkwijze geëvalueerd is en wat hiervan de conclusies zijn.	De respons van het onderzoek onder ervaringsdeskundige inwoners is inderdaad laag. Het onderzoek onder ervaringsdeskundigen is dan ook slechts één onderdeel van de input die gebruikt is. Naast dit onderzoek zijn ook inventarisaties van Versa Welzijn en Schuldhulpmaatje en andere organisaties gebruikt.
4	ARWI	2	De geschetste portretten geven volgens ons niet een representatief beeld van mensen met schulden. Liever zien wij voor iedere in 3.4 genoemde kwetsbare groep een casus zodat de diversiteit van het ontstaan van schuldenproblematiek duidelijk wordt. Wij zouden in ieder geval ook graag een portret opgenomen zien van iemand die al langer op het minimumniveau leeft, en/of van een nieuwkomer/ statushouder die structureel met schulden begint etc.	Het aantal individuele casussen is te groot om in dit hoofdstuk een representatief beeld te geven van mensen met schulden. De portretten zijn bedoeld als impressie. Deze opmerking is toegevoegd aan de tekst ter verduidelijking.

5	ARWI	3.2	Graag zouden wij een andere manier zien om de oorzaken van schulden te rubriceren om met die indeling zichtbaarder te maken dat de aanpak (incl. nazorg) bij de verschillende vormen van schulden anders moet zijn. Wij stellen voor: a) Overlevingsschulden (langdurige minima) b) Overbesteding (slecht financieel beheer i.v.m. sociale en/of psychische problemen) c) Aanpassing in budget (bv na scheiding/werkeloosheid/ziekte) d) Schulden als compensatie (bv ongelukkig, gefrustreerd)	Deze oorzaken zijn reeds in andere bewoording benoemd in deze paragraaf.
6	ARWI	3.3	Hier wordt opgemerkt dat mensen die langdurig op het minimumniveau zitten (een inkomen rond de bijstandsnorm) een grotere kans hebben op psychische en fysieke gezondheidsproblemen dat allerlei ongewenste gevolgen voor die persoon en/of diens gezin kan krijgen. De ARWI ziet hierin een bevestiging dat de bijstandsnorm niet voldoende is om langdurig van rond te komen en daarmee tot schulden kan leiden. Dit is voor de ARWI een reden om aan te dringen op het ontwikkelen van een serieus armoedebeleid. Hierbij hoort ook een respectvolle benadering van de minima die een beroep doen op sociale voorzieningen.	Schuldhelpverlening is een onderdeel van armoedebeleid. Er zijn diverse voorzieningen ten behoeve van inkomensondersteuning. In dit plan ligt de focus op schuldhelpverlening. Het onderwerp armoede wordt in voldoende mate meegenomen in de uitvoering.
7	ARWI	3.4	Als ARWI zijn we van mening dat alle mensen met schulden kwetsbaar zijn. Het stuk dat onder 3.4.1 wordt beschreven is eigenlijk een algemene inleiding waaronder de opsomming van groepen zou moeten beginnen. Wij stellen voor om nog een aantal (wel/niet eerder/elders genoemde) kwetsbare groepen aan dit rijtje toe te voegen.	Een aantal suggesties overgenomen. Geen separate benoeming per type uitkering.
8	ARWI	3.5	Dit is volgens ons geen categorie die een aparte alinea nodig heeft. Alleenstaanden kunnen worden ingevoegd in het rijtje kwetsbare groepen onder 3.4.	Advies is overgenomen.
9	ARWI	3.6	Deze informatie kan volgens ons als nr. 3.5 in de inhoudsopgave worden vermeld. Wij zijn benieuwd naar de concrete plannen van Gooise Meren met betrekking tot de door het kabinet beschikbaar gestelde gelden voor de aanpak van schulden. Ook op dit punt denken wij graag mee over de besteding ervan.	Advies wijziging nummering paragraaf is overgenomen. Paragraaf is aangevuld met de inmiddels door het kabinet aangenomen moties.
10	ARWI	4	Dit hoofdstuk is niet helder aangezien na het uitleggen van de piramide (4.1) geen verdere informatie wordt gegeven m.b.t. de gele balk ('Wat inwoners samen, met en/of voor elkaar doen'). Het zou de overzichtelijkheid van dit hoofdstuk ten goede komen als de gele balk een eigen volgnummer krijgt (4.1.1) en duidelijk wordt uitgelegd wat wordt bedoeld, bijv. door een paar voorbeelden te noemen. De gele balk ligt aan de basis van dit model en verdient een eigen omschrijving zodat de tekst ook visueel logisch is.	De tekst en piramide-tekening zijn aangepast. De nadruk in dit beleidsplan schuldhelpverlening ligt op het beschrijven van dienstverlening vanuit de gemeente en organisaties. Er wordt niet breed ingegaan op hulp en diensten die mensen onderling kunnen bieden. In het Plan wordt het pakket van diensten en maatregelen beschreven die kunnen worden ingezet als de eigen mogelijkheden of netwerk van een persoon niet voldoende is om diens problematiek te voorkomen of op te lossen. Er wordt aangesloten op de eigen mogelijkheden/netwerk (de gele balk) die er mogelijk (beperkt) zijn.

11	ARWI	4.1.0	Wat inwoners samen, met en/of voor elkaar doen (wordt dan 4.1.1): We begrijpen dat dit een onderdeel is waar de gemeente geen bemoeienis mee heeft maar aangezien het hier om de basis van de piramide gaat kan dit gebied niet onbeschreven blijven. Collectieve basisvoorzieningen kunnen hier ook op steunen, van leren, naar verwijzen enz...	De werkwijze vanuit de organisaties/voorzieningen is inderdaad er op gericht om aan te sluiten bij wat mensen individueel of samen kunnen doen om een probleem (mede) op te lossen. Daarbij maken wij de kanttekening dat de eigen mogelijkheden bij financiële problematiek sneller kunnen zijn uitgeput dan bij hulp die mensen elkaar kunnen bieden bij niet-financiële vraagstukken.
12	ARWI	4.1.1	De basisvoorzieningen (wordt dan 4.1.2): Wij stellen voor om de titel van deze alinea te wijzigen naar 'De collectieve basisvoorzieningen', dan matcht de omschrijving de tekst die in de groene balk staat en voorkomt verwarring met de gele balk die aan de basis van deze piramide staat.	De suggestie om consequent het begrip <i>collectieve</i> basisvoorzieningen te gebruiken is overgenomen.
13	ARWI	4.1.2	Tekstueel doen wij de suggestie om 'een betere kans op de arbeidsmarkt' te herformuleren naar 'een grotere kans op betaalde arbeid' aangezien dat duidelijker aangeeft wat de bedoeling is.	De tekstsuggestie is overgenomen.
14	ARWI	4.2.2	Ten eerste de opmerking dat het hier waarschijnlijk om alinea 4.2.3 gaat aangezien 4.2.2 hierboven al wordt genoemd (en ook dubbel voorkomt in de inhoudsopgave).	Tekst is gecontroleerd.
15	ARWI	4.2.3	Externe integraliteit (moet eigenlijk zijn 4.2.4) De ARWI onderschrijft het streven van de gemeente om een initiërende/coördinerende rol te vervullen zodat organisaties beter bekend raken met elkaar en hun activiteiten op elkaar af kunnen stemmen. Wij worden graag op de hoogte gehouden van hoe deze rol vormgegeven gaat worden.	De ARWI wordt op de hoogte gehouden.
16	ARWI	4.2.3	Ook bij het uitwisselen van ervaringen uit de praktijk adviseert de ARWI om zorgvuldig toe te zien op de naleving van de Wet op de privacy (AVG).	De AVG wordt nageleefd.
17	ARWI	4.2.4	Interne integraliteit (moet eigenlijk zijn 4.2.5) De ARWI is blij met het overzicht van de verschillende rollen die de gemeente heeft t.o.v. de verschillende inwoners die zij bedient. Zij dringt aan op een positief mensbeeld zodat ook mensen met schulden en minima zich niet schamen om de gemeente om hulp te vragen. De ARWI hoopt dat de gemeente erin slaagt om het 'worteldoek' tussen goede voornemens (beleid) en uitvoering (praktijk) doorlaatbaar te maken zodat dit ten goede komt aan alle mensen die bij de gemeente aankloppen voor hulp. Wij wijzen in deze context op de positieve resultaten die 'mobility mentoring' tot gevolg heeft en die door hoogleraar Nadja Jungmann in Nederland is geïntroduceerd.	De gemeente volgt die ontwikkelingen.
18	ARWI	5	De ARWI ziet graag een omschrijving die behoort bij de blauwe taartpunt (8,77%) in grafiek 3: 'Burgerlijke staat'.	Advies is aangevuld met omschrijving van de variabele.

19	ARWI	5	Verder kan de ARWI geen post onderscheiden voor nazorg in de overzichtstabel van Diensten en Kosten 2017 terwijl wij hiervoor de noodzaak eerder al hebben benadrukt. Het valt ons op dat preventie het minste kost (60.000,- voor 500p = 120,- pp) en individuele trajecten het meeste (170.000,- voor 70p = 2429,- pp). Een extra stimulans om vooral in te zetten op vroegtijdige signalering, preventieve programma's en goede (preventieve) nazorg.	Nazorg is een onderdeel in de kosten voor de (collectieve en individuele) voorzieningen. Wij onderschrijven uw opmerking over het belang van preventie.
20	ARWI	6	In dit hoofdstuk ligt de nadruk op onderzoek en ontbreken concrete stappen die gezet zullen gaan worden. Wij spreken onze bezorgdheid uit dat het budget voor onderzoek ten kosten zal gaan van het budget voor uitvoering van alle voorgenomen / nieuwe maatregelen en vragen een garantie dat dit niet het geval zal zijn.	De nadruk ligt niet op onderzoek maar op concrete maatregelen. De maatregelen worden gefaseerd geïmplementeerd. De stappen zijn omschreven in de maatregelen en deze worden na vaststellen door de raad uitgewerkt door het college, in nauwe samenwerking met de betrokken organisaties. Dat vergt afstemming -en in aantal gevallen onderzoek- hoe e.e.a. wordt gerealiseerd. Er is voldoende budget beschikbaar voor de implementatie van de maatregelen.
21	ARWI	6.1	De ARWI pleit ervoor om alle geformuleerde maatregelen waar mogelijk SMART te formuleren (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden), zonder daarbij minder meetbare doelen zoals stressvermindering, het terugwinnen van vertrouwen in de gemeente en het weer kunnen participeren in de samenleving uit het oog te verliezen.	Het plan is een kader dat richting geeft aan het beleid. In nauwe samenwerking met professionals (betrokken organisaties met specifieke aandachtsgebieden, zoals onderwijs en zorg) wordt invulling gegeven aan de uitvoering van de maatregelen. In dit stadium is het daarom nog niet gewenst om de maatregelen SMART te formuleren.
22	ARWI	6.1	Vroegtijdige hulp omvat naar mening van de ARWI ook hulp aan mensen die nog geen schulden hebben maar de bui al wel zien hangen. Ook mensen met lagere schulden moeten niet hoeven te wachten totdat hun schuld groot genoeg is om in behandeling te worden genomen. Ook hier betaalt tijdige hulp zich dubbel en dwars uit, niet alleen in economische zin maar ook in het levensgeluk van mensen en het (terug)winnen van vertrouwen in <u>gemeente en samenleving</u> .	Dit is ondergebracht onder de maatregelen onder het kopje 'preventie'. Dit bestaat uit o.a. beginnende schulden snel aanpakken, financiële educatie, de uitbreiding van het netwerk m.b.t. schuldpreventie en het inzetten op voorlichting en communicatie.
23	ARWI	6.1	Maatregel 1: Beginnende schulden snel aanpakken. Voor de duidelijkheid toevoegen: ook de gemeente zelf is een preferente schuldeiser, evenals de Belastingdienst.	Advies is overgenomen.
24	ARWI	6.1	Ad 2. De ARWI is blij om te lezen dat geïnvesteerd gaat worden in ogen en oren in de wijk. Zij dringt er op aan dat er een goede sociale kaart is en dat binnen wijkteam's kennis en aandacht is voor signalen van budgetproblemen en schulden. Daarbij is het niet voldoende om alleen een folder uit te delen want 'Weten is nog geen DOEN' (zie bijlage 2: samenvatting nota WRR).	Opmerking wordt onderschreven.
25	ARWI	6.1	Wij missen in dit verhaal het inzetten van budgetcoaches. Zij kunnen mensen ondersteunen die niet goed weten hoe ze hun administratie op orde moeten krijgen/houden zonder dat er sprake hoeft te zijn van schulden. Dit is een van de meest laagdrempelige vormen van preventie.	Budgetcoaching is belegd bij Versa Welzijn en Schuldhulpmaatje. Deze organisaties bieden, naast de begeleiding van mensen met (beginnende) schuldproblematiek, cursussen aan zoals 'Uitkomen met inkomen'. Ook de gemeentelijke uitvoeringsdienst kent een vorm van budgetcoaching.

26	ARWI	6.1	In de tekst lezen we dat 'Het ... doel is om mensen met schulden ... te beperken'. We nemen aan dat het doel is om het <u>aantal</u> mensen met schulden te beperken, niet de mensen zelf.	Advies is overgenomen.
27	ARWI	6.1	Er zullen altijd veel verschillende vormen van informatievoorziening nodig zijn om mensen te bereiken. Ga bij het zoeken naar vormen niet alleen met organisaties in contact maar ook met doelgroepen. Gebruik hier zoveel mogelijk, bij de doelgroep passende kanalen voor. Zorg dat er direct een gevolg komt na kontakt met groepen. Alleen verzamelen van informatie zonder goede/snelle terugkoppeling leidt niet tot vertrouwen.	Advies wordt verwerkt in verdere uitvoering.
28	ARWI	6.2	Kwaliteit dienstverlening. De ARWI vindt het belangrijk dat de doorlooptijd van de eerste aanvraag tot het starten van een traject minimaal is. Mensen melden zich pas als de nood hoog is. Langdurige onzekerheid werkt zeer stressverhogend en draagt niet bij aan het oplossen van het probleem.	Dit standpunt onderschrijven wij en wordt meegenomen in het onderzoek naar de kwaliteit van de dienstverlening (zoals omschreven in maatregel 5).
29	ARWI	7.2	Spoor 3: Bewindvoering. Ook in een minnelijk traject kan er sprake zijn van een bewindvoerder (een beschermings- bewindvoerder). Binnen de WSNP handelt de bewindvoerder uitsluitend ten gunste van de schuldeisers. Binnen een minnelijk traject zijn de taken anders. Zoals al eerder genoemd is het belangrijk dat naast bewindvoering gericht aandacht is voor de schuldenaar om recidive te voorkomen.	De tekst bij bewindvoering is aangepast om duidelijker het verschil te schetsen tussen Wsnp-bewindvoering en beschermingsbewindvoering.
30	ARWI	7.5	De uitleg over het Sociaal Domein staat dubbel in de verklarende woordenlijst.	Dubbel item is verwijderd.
31	ARWI	7.5	KBN wordt niet uitgelegd (Kredietbank Nederland)	KBN is aan lijst bij 7.5 toegevoegd.
32	Beraad GM	1.2	Welke verbeterpunten kunnen worden aangebracht (met name) op het gebied van preventie? Het Beraad adviseert een afzonderlijke paragraaf 'preventie' te formuleren, waaronder de maatregelen en acties zijn uitgewerkt middels een integrale aanpak.	Er is al een afzonderlijke paragraaf (6.1) inzake preventie. Het plan is een kader dat richting geeft aan het beleid. Dit wordt door de gemeenteraad vastgesteld. Hierbij wordt aangeloten bij de visie op het Sociaal Domein (zie inleiding). Het college zorgt voor nadere uitvoering van het plan. Dit wordt in nauwe samenwerking met diverse organisaties opgesteld. In de inleiding is dit toegelicht.
33	Beraad GM	3.2	Korting van Wajong-uitkering voor jong gehandicapte jongeren Zij vragen dit niet aan, omdat zij hiervan niet op de hoogte zijn en wanneer dit wel het geval is, dan kunnen zij dit niet aanvragen vanwege hun beperkingen. (3.4.1) Het Beraad vraagt ook aandacht voor <i>Waiongers!</i>	De bron van de uitkering/inkomsten is geen criterium voor het bieden van schuldhulpverlening. Juist om moeilijk bereikbare personen te informeren/tijdig te 'vinden' wordt ingezet op preventie/communicatie.
34	Beraad GM	3.3	Voor elk huishouden met ernstige financiële problemen bedragen de kosten gemiddeld 1 ton. Preventie wordt dan nog belangrijker om de kosten per huishouden te doen dalen.	Uw opmerking hebben wij ter kennisgeving gelezen. Deze onderschrijft de noodzaak voor preventie.

35	Beraad GM	3.4.1	Korting op Wajong-uitkering voor jong gehandicapte jongeren. Zij kunnen een tegemoetkoming vragen op de korting. Zij maken nu (te) weinig gebruik van deze mogelijkheid en dat leidt er sneller toe, dat zij schulden maken en uiteindelijk terechtkomen in de schuldsanering. Ook vraagt het Beraad aandacht voor de gezinnen, die niet aan de bijstandsnorm voldoen (bijv. door eigen vermogen dat ze niet te gelde kunnen maken in verband met eigen woningbezit of doordat men net iets te veel verdient). Ook voor hen dienen aanvullende maatregelen/voorzieningen te komen ter voorkoming van de armoedeval. Zij zijn juist kwetsbaar voor schuldopbouw door het ontbreken van subsidies en andere voorzieningen en zijn daardoor ook niet in het vizier bij de gemeente.	De bron van de uitkering/inkomsten is geen criterium voor schuldhelpverlening. Juist om moeilijk bereikbare personen te informeren en tijdig te 'vinden' wordt ingezet op preventie/communicatie.
36	Beraad GM	4.1	Eenduidig gebruik van begrippen. Wij zien een pyramide met begrippen, maar kunnen deze begrippen niet goed terug vinden in de tekst, die erop volgt. Kunnen deze begrippen ook gebruikt worden in de bijbehorende paragrafen?	De dienstverlening in diverse vormen en gradaties wordt beschreven in hoofdstuk 4 en in bijlage 7.2. De begrippen bij het piramidemodel zijn verduidelijkt en worden eenduidig toegepast.
37	Beraad GM	6.1	Financiële probleemsituaties hebben een grote impact op de leefkwaliteit van een huishouden, maar het kan ook gaan om één persoon. Een postadres (zelfs bij de gemeente en diens schuldhelpverleningsmedewerker) geldt niet als woonadres.	Wij zijn het eens met uw constatering. (waarbij wordt aangetekend dat een postadres geen belemmering vormt om in aanmerking te komen voor schuldhelpverlening)
38	Beraad GM	6.1	Maatregel 4: Inzetten op voorlichting en communicatie: Afzonderlijk kopje 'laaggeletterden' maken (zie 3.4.3) Deze groep zal naar verwachting groeien en om te voorkomen dat deze groep buiten de samenleving komt te staan, vraagt dit om inzet op heldere en eenduidige communicatie.	Bij de voorlichting en communicatie is specifieke aandacht voor laaggeletterdheid. Uw suggestie is verwerkt inde tekst.
39	Beraad GM	6.2	Maatregel 5: Verbeteren van de dienstverleningskwaliteit. Hoe wordt een en andere gemonitored?	Middels 2-jaarlijks onderzoek.
40	Beraad GM	6.3	** - waar staat dit vermeld in het schema?	Het schema is aangepast.
41	Beraad GM	bijl. 4	Wat voor acties worden uitgezet zoals bij 'Veel respondenten weten niet waar ze terecht kunnen voor hulp'?	Naar aanleiding van dergelijke bevindingen zijn verbeteracties opgenomen in het Beleidsplan t.a.v. preventie, samenwerking en communicatie.
42	Voedselbank	4.2.1	Is mooi dat de gemeente ons noemt echter is er geen afspraak met de gemeente hoe wij samenwerken. Wat ieders taken zijn enz. Informeel weten we elkaar gelukkig te vinden maar is op geen enkele wijze geformaliseerd in doelstellingen.	Wij treden met het bestuur van de voedselbank en andere organisaties in gesprek om de samenwerking verder vorm te geven. Daarbij wordt ook nagegaan welke voorwaarden daarbij een rol spelen. In H6 worden toekomstige maatregelen/voornemens -waaronder bevorderen van samenwerking- verder beschreven.

43	Voedselbank	4.2.2	Als wij een van die partners zijn herkennen we dit niet in de praktijk. Beeld is ieder doet los van elkaar zijn taak op zo goed mogelijke wijze. Je krijgt meer slagkracht als je samenwerkt en uitwisseld en bepaald wat beste is voor de betreffende. Regie voeren is daarbij belangrijk.	Uw suggestie wordt verwerkt in het bewerkstelligen van verdere samenwerking tussen organisaties.
44	Voedselbank	6.1	Meer bekendheid aangeven. Je gaat pas op zoek als je een probleem hebt nu. De wijkagent zoekt actief contact met de buurt en is regelmatig in nieuws waardoor hij bekend is in de straat. Op vergelijkbare wijze wijkcoach bekendheid promoten.	Uw suggestie wordt verwerkt in het bewerkstelligen van verdere samenwerking tussen organisaties.
45	Voedselbank	6.3	Wat vraag is in dit plan geformuleerd. Hoe u de uitvoering wil vormgeven / aanpakken is niet beschreven. Juist in uitwerking zit veelal het effect en als je dat niet goed neerzet heeft veel minder effect.	Het plan is een kader dat richting geeft aan het beleid. Dit wordt door de gemeenteraad vastgesteld. Hierbij wordt aangeloten bij de visie op het Sociaal Domein. Het college zorgt voor nadere uitvoering van het plan. Dit wordt in nauwe samenwerking met diverse organisaties opgesteld. In de inleiding is dit toegelicht.